

T 149907

อังคณา ฤกษ์มงคลวิทย์ : ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการประมาณการเวลาของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในการตรวจสอบบัญชีบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (FACTORS ASSOCIATED WITH TIME BUDGETS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS IN AUDITING COMPANIES LISTED IN THE STOCK EXCHANGE OF THAILAND) อ.ที่ปรึกษา : อาจารย์ ดร. ศุภมิตร เตชะมนตรีกุล, อ.ที่ปรึกษาร่วม : รศ. ดร. กัลยา วานิชย์บัญชา จำนวน 150 หน้า. ISBN 974-17-3623-1

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง 1) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการประมาณการเวลาและระดับความสัมพันธ์ของปัจจัยในแต่ละปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการประมาณการเวลาของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในการตรวจสอบบัญชีบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 2) ความแตกต่างของปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการประมาณการเวลาระหว่างผู้สอบบัญชีที่ทำงานอยู่ในสำนักงาน Big 4 กับ ผู้สอบบัญชีที่ไม่ได้ทำงานอยู่ในสำนักงาน Big 4 โดยดำเนินการวิจัยทางเอกสาร การสัมภาษณ์ การส่งแบบสอบถาม และวิเคราะห์ผลทางสถิติโดยวิธีวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ และวิธีการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงเส้น ที่ระดับนัยสำคัญ .10 ผู้วิจัยได้แยกปัจจัยเป็น 5 กลุ่ม คือ ปริมาณรายการที่ตรวจสอบ ความเสี่ยงและระดับการควบคุมภายใน ความซับซ้อนของโครงสร้างบริษัทลูกค้า การเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีและรายการที่ซับซ้อน และปัจจัยภายนอก

ผลของการวิจัยพบว่า ปัจจัยทั้ง 5 กลุ่ม มีความสัมพันธ์กับการประมาณการเวลาในการตรวจสอบบัญชี โดยปัจจัยแต่ละตัวที่มีความสัมพันธ์กับการประมาณการเวลามากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ จำนวนสินทรัพย์รวม จำนวนสินค้าคงเหลือ และจำนวนลูกหนี้รวม ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการประมาณการเวลาในการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีที่ทำงานอยู่ในสำนักงานตรวจสอบบัญชี Big 4 คือ จำนวนลูกหนี้การค้ารวม ระดับการควบคุมภายใน การประยุกต์ใช้มาตรฐานการบัญชีเฉพาะเรื่องกับรายการบัญชีที่ซับซ้อน และงบการเงินที่ตรวจสอบเป็นงบเฉพาะหรืองบรวม โดยปัจจัยทั้ง 4 ตัวสามารถอธิบายความสัมพันธ์ต่อการประมาณการเวลาได้ร้อยละ 44.80 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการประมาณการเวลาในการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีที่ทำงานอยู่ในสำนักงานตรวจสอบบัญชี Non Big 4 คือ จำนวนสินทรัพย์รวม และผลการประเมินความเสี่ยงสืบเนื่องจากลักษณะธุรกิจ โดยปัจจัยทั้ง 2 ตัว สามารถอธิบายความสัมพันธ์ต่อการประมาณการเวลาได้ร้อยละ 56.30 ซึ่งความแตกต่างเหล่านี้ อาจเป็นผลมาจากความแตกต่างของลักษณะสำนักงานสอบบัญชี อาทิเช่น เทคโนโลยีที่ใช้ในการตรวจสอบ การมีผู้เชี่ยวชาญในด้านอื่น ๆ ที่หลากหลาย และการจัดอบรมที่บ่อยครั้งกว่า หรือการมีกลุ่มลูกค้าที่แตกต่างกัน

448 25062 26 : MAJOR ACCOUNTANCY

KEY WORD: AUDIT TIME BUDGET

AUNGKANA RUEKMONGKOLVIT : FACTORS ASSOCIATED WITH TIME BUDGETS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS IN AUDITING COMPANIES LISTED IN THE STOCK EXCHANGE OF THAILAND. THESIS ADVISOR : SUPHAMIT TECHAMONTRIKUL, D.B.A., THESIS COADVISOR : ASSOC. PROF. KANLAYA VANICHBUNCHA, Ph.D., 150 pp. ISBN : 974-17-3623-1.

The purpose of this thesis is to study 1) the factors which associated with audit time budgets, and the relationship level of each factor associated with audit time budgets of certified public accountants in auditing companies listed in the stock exchange of Thailand, 2) the differences of the factors associated with audit time budgets between accountants from Big-four and Non-big four audit companies. The methodology and approaches of this study apply documentary research, interviews, questionnaires and statistical analysis using correlation and regression analysis at significant level of 0.10. This study classifies factors into five groups : 1) number of transactions, 2) inherent risk and internal control, 3) complexity of client's structure, 4) change in accounting standard and complexity of transaction, and 5) external factor.

The study shows that there is a relationship between five groups of factors and the audit time budget. The top three factors that have high correlation with audit time budget are total assets, inventory and total receivable. For Big-four audit firms, the result shows that there is a relationship between audit time budget and total receivable, level of internal control, application of unique and complex accounting standard and company only or consolidated financial statement which explain 44.80% of audit time budget. Finally, for Non-big four audit firms, the result shows that there is a relationship between audit time budget and total assets and assessment of inherent risk resulting from business types which explain 56.30% of audit time budget .

The different result between difference in Big-four auditing firms and Non-big four auditing firms may come from the difference in audit firms' characteristics such as audit technology, varieties of specialists in the firms and training hours or from the difference of client base.